

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ		
Изходящ №	дата	201 г.
Входящ № <u>201</u>	дата <u>15.03</u>	<u>2022</u> г.
София 1113, бул. Шипченски проход № 52, бл. 17 тел.: 02/ 979 29 98 ; факс: 02/ 870 21 91		

СТ А Н О В И Щ Е

за дисертацията на **Мирена Паулинова Митова**, предложена за присъждане на образователната и научната степен „доктор по история” в област на висше образование 2.

Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология, научна специалност „История на България“, на тема **„Международен панаир–Пловдив във външнотърговската политика на България по време на Студената война”**

от проф. д-р Искра Баева, преподавателка по съвременна история в Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Предложеният за защита дисертационен труд е подготвен в секцията „История на България след Втората световна война“ към Института за исторически изследвания при БАН. Дисертацията на Мирена Митова е разработена във внушителния обем от 427 машинописни страници, като за своето изследване докторантката е използвала много широк кръг различни извори – архивни материали от Държавния архив-Пловдив (фондовете на Международния панаир, на Градския общински народен съвет, на Окръжния народен съвет, както и лични фондове на дейци, свързани с панаира), от Централния държавен архив (фондовете на Българската търговска камара, Министерството на външната търговия, ЦК на БКП, СИБ, БНБ, Министерския съвет, Франция); 62 сбирки с публикувани документи; отделни броеве от седем вестника (още от 30-те до 80-те години, най-важно място сред които естествено заемат панаирните вестници); четири специализирани списания; 65 мемоарни и публицистични публикации; 203 позиции научна литература, която е с най-различен характер: както общи изследвания по световна и българска история, така и конкретни изследвания по теми близки до тази на дисертацията; както и 23 интернет-източника отново с много разнообразен характер, които разнообразяват изворната база на дисертацията.

Целта на дисертацията стриктно отговаря на нейната тема, а именно „да проследи и изследва ролята на Международния панаир–Пловдив за външнотърговската политика на България в обстановка на политическо, икономическо и идеологическо противопоставяне

на страните от двата блока” (с. 18). Същевременно наред с тази по-обща цел Мирена Митова се е опитала да си отговори на въпроса кои фактори играят по-голяма роля в развитието на Международния панаир в Пловдив: външната търговия, вътрешната политика или външната политика. Точно около отговора на този въпрос е фокусът на дисертацията.

Става дума за ясно видимия в дисертацията подход конкретната тема, свързана с развитието на Международния панаир – Пловдив, да бъде поставена в по-широкия контекст на икономическото, но и вътрешнополитическото и външнополитическото развитие на страната, а и в контекста на глобалното развитие в епохата на Студената война. Този подход показва зрелостта на докторантката Мирена Митева като изследователка на съвременната история, което на свой ред е и едно от изискванията, поставени пред журито: да установи дали авторката на дисертацията заслужава да продължи своя път в научната кариера.

Структурата на работата е традиционна, докторантката Мирена Митова е заложила на най-важния за историята хронологичен принцип, като е структурирала своята работа в четири глави, съобразени с характеристиките на следвоенните десетилетия (40-те-50-те, 60-те, 70-те и 80-те години). В рамките на четирите глави тя е използвала и проблемният подход, като по този начин е успяла да осъществи успешен анализ на проблемите, разположени върху времевата компонента. Към традиционния увод и заключение Мирена Митова е добавила (по-скоро започнала с) въведение, в което е направила успешна връзка между явлението търговски панаир в историята и историята на Пловдивския панаир от предвоенния период с този след Втората световна война.

2. Оценка на научния характер на дисертацията

Дисертацията на Мирена Митова на пръв поглед изглежда като рутинна първа сериозна работа на млад историк, който се опитва да покаже доколко има способности да се превърне в професионален изследовател. Всъщност текстът на дисертацията, който формално е посветен на социалистическото развитие на Международния панаир в Пловдив, ясно показва, че тръгвайки от избрания конкретен регионален проблем, Мирена Митова е демонстрирала своето разбиране, че за да се разгледа адекватно развитието на панаира, то трябва да бъде поставено в контекста на големите промени извършвани в

България в епохата на социализма. Благодарение на това разбиране логиката на изложението наподобява руска матрьошка (ако тази дума няма да бъде забранена заради войната, която Русия започна с Украйна): историята на Пловдивския панаир е сърцевината на труда, която е поставена в обвивката на историята на следвоенна социалистическа България, която на своя ред е представена като част от още по-широката рамка на развитието на Европа и света в епохата на Студената война.

Този водещ подход в дисертацията ми дава основание да оценя високо работата на Мирена Митова като атестат за професионално историческо изследване.

3. Оценка на научните приноси

Дисертацията на Мирена Митова има безспорен научен характер, а темата на изследването е избрана така, че да има приносен характер. Конкретният приносен характер на дисертацията може да се открие в следните аспекти: обвързването на историята на Международния панаир в Пловдив с развитието на външната търговия на НР България; ролята на панаира като средище за търговско-технически контакти с много страни от Изток и Запад, което съдейства за модернизацията на страната; въвеждането в научна употреба на нови научни документи за историята и значението на панаира.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на своята дисертация Мирена Митова има девет публикации, които представят различни моменти от историята на Международни панаир – Пловдив. Всички публикации на дисертантката са в сериозни научни издания, както и в сборници от проведени научни конференции или от реализация на научни проекти.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът на Мирена Митова е в обем от 29 маш. стр. и отговаря на всички изисквания за автореферат на дисертационен труд за присъждане на образователната и научната степен „доктор”. Особено добро впечатление прави това, че авторефератът не просто представя накратко съдържанието на дисертацията, а в него докторантката е поставила ударението върху методологичната част на своята работа.

6. Заключение

Изследването на Мирена Митова, посветено на историята на Международния панаир – Пловдив в цялостната политика на България и в контекста на развитието на света в епохата на Студената война, изпълнява напълно научните изисквания за дисертационен труд. Структурата, съдържанието, реализирането на научните цели и научните приноси на дисертацията, досегашните постижения на Мирена Митова, заявени в публикациите ѝ и в другите научни дейности, ми дават основание да декларирам убеждението си, че научното жури трябва да ѝ присъди образователната и научна степен „Доктор”, за което ще гласувам и аз.

7 март 2022 г.

Авторка на становище:

(проф. д-р И. Баева)